

Forskrift om skolemønster i Alta kommune

Vedtatt av Alta kommune ved Hovedutvalg for oppvekst, kultur og integrering 24.10.23

Saks nummer PS 38/2023

Forskrift gjelder fra 01.01.2024

1.0 Viktige begreper – nærskoleprinsippet, nærskole, klasse/trinn og parallell

Nærskoleprinsippet er nedfelt i opplæringsloven § 8-1 første ledd og i forarbeidene til opplæringsloven i Odeltingsproposisjon nr.46 (1997-98). Der står det at elevene har rett til å gå på nærskolen. Vurderingen av hvilken skole som er elevens nærskole skal ta utgangspunktet i avstand til skolens fra elevens bosted, men også andre forhold skal vurderes. Andre forhold er blant annet trygge skoleveier, søskentilhørighet, samlede nærmiljøer, kapasiteten på skolen eller særlige individuelle hensyn.

Nærskole er den skolen som ligger nærmest elevens bosted. I utgangspunktet skal alle elever gå på sin nærskole. Til tider kan nærskolen ha kapasitetsproblemer slik at elever må gå på en skole som ikke ligger nærmest bostedet deres. Forskrift skal bidra til forutsigbarhet slik at man i størst mulig grad vet hva som skjer dersom den skolen man definerer som nærskole ikke har kapasitet til alle elevene.

Klasse og trinn er ord som blir brukt om hverandre. Utgangspunktet er elever født i samme årstall (alle barn født i 2014 regnes som et årskull). Om elever i samme årskull kan skoler snakke om klasse, trinn og paralleller. På skoler som har alle elevene i samme årskull på et klasserom eller som en gruppe sier man elevene i 1. klasse eller elevene på 1.trinn. Det betyr det samme. Dersom det er så mange elever i et årskull at det ikke er plass til alle i samme klasserom eller gruppa blir for stor blir elevene fordelt på to eller flere klasser (for eksempel 1A og 1B). Har skolen opprettet to klasser i et årskull betyr det at skolen har to paralleller for det årskullet. I mange sammenhenger sier man at elever født i samme årstall tilhører et trinn, elevene kan være fordelt på flere klasser (på 8.trinn er det 75 elever, de er fordelt på tre paralleller og/eller klasser.)

2.0 Lovhjemmel nærskoleprinsippet

Opplæringsloven kapittel 8. Organisering av undervisninga

§ 8-1.Skolen

Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda

i kommunen soknar til. Kravet i § 38 første leddet bokstav c i forvaltningslova om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje.

To eller fleire kommunar kan avtale at område i ein kommune soknar til ein skole i nabokommunen. Elles gjeld retten etter første ledd første punktum. Kommunane må gi likelydande forskrift om kva for område i kommunane som soknar til denne skolen. Kommunane skal opprette ein skriftleg samarbeidsavtale. Kommunestyret vedtar sjølv avtalen og endringar i denne. Samarbeidsavtalen skal minst innehalde fråsegn om:

- a) opprekning av avtalepartane og kva kommune som skal drifte skolen som dei gitte områda soknar til*
- b) det økonomiske oppgjeret mellom kommunane, som kostnader til skyssordning*
- c) varigheita på avtalen*
- d) reglar for å tre ut av og avvikle samarbeidet, og*
- e) anna som etter lov krev avtale.*

Etter søknad kan eleven takast inn på annan skole enn den eleven soknar til

Opplæringsloven kapittel 9 A. Elevane sitt skolemiljø

§ 9 A-12. Skolebyte

Ein elev i grunnskolen kan flyttast til ein annan skole enn den skolen eleven elles har rett til å gå på, dersom oppførselen til eleven i alvorleg grad går ut over tryggleiken eller læringa til ein eller fleire medelevar. Skolebyte skal likevel ikkje skje dersom mindre inngripande tiltak vil kunne avhjelpe situasjonen. Grunnen til at ein elev kan flyttast, kan til dømes vere at eleven mobbar ein eller fleire medelevar.

3.0 Forholdet mellom sentralt lovverk og lokale bestemmelser

Forskriftshjemmelen er først og fremst lagt for å sikre forutsigbarhet for innbyggerne i kommunen, samt styre den kommunale saksbehandlingen og sikre likebehandling. Forskrift vil også være sentral ved klagebehandling, der kommunen gis mulighet til å synliggjøre ovenfor Fylkesmannen i Troms og Finnmark hvordan nærskoleprinsippet er ivaretatt.

Forskrift om skolemønster skal være i samsvar med nærskoleprinsippet slik at den kan tolkes ut fra lov og forarbeider, jamfør § 8-1 første ledd første punkt, samt NOU:18 1995 og Otp.prp. nr. 46 (1998-1999). Det ligger ikke innenfor det kommunale handlingsrom eller selvstyre å fastsette forskrifter i strid med nærskoleprinsippet.

Det er adgang til å legge vekt på kapasitet, både ved avgjørelse om enkeltsaker og ved fastsettelse av forskrift om skolemønster. Etter Utdanningsdirektoratets vurdering blir det først aktuelt å legge vekt på kapasitet når det kan dokumenteres at en skole er full.

4.0 Opptaksområder

I Alta kommune er det utarbeidet faste opptaksområder med avgrensninger som er beskrevet i punkt 4.1 Oversikt over opptaksområdene. Opptaksområdene er utformet i tråd med næreskoleprinsippet.

Skoler med barnetrinn 1.-4.trinn og 1.-7.trinn avgir elevene til bestemte skoler som har 5.-7. trinn og ungdomstrinn.

Følgende prinsipper skal ivaretas i rimelig grad:

- Opplæringslovens bestemmelser om elevenes rett til å gå ved nærmeste skole
- Fleksibilitet blant annet for å kunne imøtekomme foresattes ønsker
- Geografisk avstand
- Topografi
- Farlig skolevei
- Historisk tilhørighet
- Skolens kapasitet (dersom det er dokumentert at skolen er full)

4.1 Oversikt over opptaksområdene

Rognsund opptaksområde:

Skole: Kvalfjord skole (1-10).

Grunnkretser: Stjernøy og Seiland.

Leirbotn opptaksområde:

Skole: Leirbotn oppvekstsenter (1-7)

Grunnkretser: Leirbotn, Kongshus, Storekorsnes, Store- og Lille Lerresfjord, Komagfjord, Korsfjord og Nyvoll. Ungdomstrinnet fra området har Rafsbotn skole som skolested.

Rafsbotn opptaksområde:

Skole: Rafsbotn skole (1-10)

Grunnkretser: Rafsbotn, E6 til og med Transfarelvbrua og Russeluft grunnkrets

Tverrelvdalen opptaksområde:

Skole: Tverrelvdalen skole (1-10).

Grunnkrets: Tverrelvdalen.

Øvre Alta opptaksområde:

Skole: Øvre Alta skole (1-7).

Grunnkretser: Øvre Alta, Holmen, Eiby, Storelvdalen, Helletoppen/Bjørnhaugen. Ungdomstrinnet har skolested Sandfallet/Alta ungdomsskole

Talvik opptaksområde:

Skole: Talvik skole (1-10)

Grunnkretser: Talvik, Vassbotnelv, Isnestofte, Kåfjord og Botnelv/Fiskerelv/Ulvsvåg tilhører opptaksområdet. Elever som bor i Mathisdalen og Kvenvik kan velge om de ønsker Talvik oppvekstsenter eller Gakori skole som skolested.

Elever tilhørende Langfjordbotn og Tappeluft får sitt skole- og undervisningstilbud ved Kvæningen barne- og ungdomsskole i Burfjord.

Opptaksområde Sentrum/vest:

Skoler: Boskop skole (1-7), Gakori skole (1-7), Komsa skole (1-7) og Aronnes skole (1-4)
Grunnkretser: Aronnes, Elvestrand, Bossekop, Gakori, Hjemmeluft, Komsa, Sentrum, Alta nye sentrum, Midtbakken, Tollevik og Skaialuft. Aronnes skole rekrutterer i hovedsak fra Aronnes og Elvestrand grunnkretser. For øvrig er det ikke trukket noen grenser for rekruttering mellom skolene og elevene skal fordeles etter en helhetlig vurdering av bosted, hensyn til nærskoleprinsippet og plassforholdene ved skolene. Komsa skole er skolested for 5.-7. årstrinn ved Aronnes skole. Ungdomstrinnet har skolested Sandfallet/Alta ungdomsskole.

Opptaksområde øst:

Skoler: Saga skole (midlertidig 1-4), Elvebakken skole (1-7) og Kaiskuru nærmiljøsentre (1-7)
Grunnkretser: Seterdalen, Lathari, Nerskogen (fra Transfarelvbru), Elvebakken, Kronstad, Raipas, Bukta og Amtmannsnes. Elevene i opptaksområdet skal fordeles mellom skolene etter en helhetlig vurdering av bosted og plassforholdene ved skolene. Ungdomstrinnet har skolested Sandfallet/Alta ungdomsskole.

Alta ungdomsskole og Sandfallet ungdomsskole opptaksområde:

Skoler: Alta ungdomsskole (8-10) og Sandfallet ungdomsskole (8-10) Skolene gir tilbud på ungdomstrinnet til følgende opptaksområder: Transfarelv, Øvre Alta, Kåfjord, Bossekop, Komsa og Elvebakken.

Kart over skolekretser

5.0 Nærskolevedtak

Den enkeltes elevs nærskoletilhørighet blir endelig bestemt ved et enkeltvedtak om skolested. Når skolene fastsetter elevenes skolested tar de utgangspunkt i opptaksområdene. Elevene vil få plass på den skolen de søker til ifølge opptaksområdene, så lenge det er plass på skolen. Hvis det ikke er plass på skolen, vil noen av elevene i opptaksområdet få plass på nærmeste skole med ledig plass.

6.0 Kapasitetsvurdering

Ved fastsetting av skolens kapasitet, må skolen vurdere flere lovfestede begrensninger. Skolen må blant annet vurdere størrelsen på disponible arealer sett i lys av hvordan trinnet organiseres, hensynet til pedagogiske forsvarlige grupper, forsvarlig inneklima og regelverk.

Skoler kan vurderes som full på enkelttrinn, før skolen samlet er full. Dette vil være aktuelt der elevtallet på enkelttrinn er høyere enn vanlig, og der det utløser arealbehov som skolen ikke kan dekke.

Skoler som har kapasitetsutfordringer skal holde av to plasser på hvert trinn til elever som eventuelt flytter inn i skolens opptaksområde. Disse to plassene kan ikke skolen gi til elever som søker om skolebytte.

7.0 Lovhjemler, skolenes kapasitet

Opplæringsloven kapittel 8. Organisering av undervisninga

§ 8-2. Organisering av elevane i klassar eller basisgrupper

I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhør. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Klassane, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg.

Klassen eller basisgruppa skal ha ein eller fleire lærarar (kontaktlærarar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld klassen eller basisgruppa og dei elevane som er der, mellom anna kontakten med heimen

Opplæringsloven kapittel 9 A. Elevane sitt skolemiljø

§ 9 A-7. Det fysiske miljøet

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndighetene til kvar tid tilrår. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane

Forskrift om brannforebygging

§ 11. Brannsikker bruk av byggverk

Den som har rett til å bruke et byggverk skal:

- a) sørge for at byggverket brukes i samsvar med kravene til brannsikkerhet som gjelder for byggverket*
 - b) unngå unødig risiko for brann, og sørge for at rømningsveiene opprettholder sin funksjon, herunder at fremkommeligheten ikke reduseres*
- (.....)*

I Helsedirektoratets veileder til og forskrift, Miljø og helse i skolen, står det:

Når en klasse/elevgruppe disponerer tilleggsarealer (grupperom, formidlingsrom eller andre rom) i nærheten av klasserommet/hovedrommet må klasserommet/hovedrommet planlegges etter en arealnorm på minimum 2 m² pr. elev.

.....

Dersom klassen/elevgruppen ikke disponerer tilleggsarealer i nærhet til klasserommet/hovedrommet, bør arealet være større, helst opp mot 2,5 m² pr. elev. Areal for ansatte kommer i tillegg til arealnormen i avsnittet over.

Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager m.v (hjemlet i Folkehelseloven)

§ 6. Krav om godkjenning

Virksomheter som omfattes av forskriften, jf. § 2, skal være godkjent av kommunen.

Godkjenning etter denne forskrift fritar ikke for bestemmelser som er gitt i medhold av annet regelverk.

Søknad skal fremlegges for godkjenningsmyndigheten når det foreligger plan for etablering, utvidelse eller endring av virksomheten.

Søknad om godkjenning skal inneholde dokumentasjon som viser hvordan virksomhetens eier vil sikre at virksomheten planlegges, etableres, drives og videreutvikles i samsvar med forskriftens bestemmelser.

Det må fremgå hvor mange barn/elever og ansatte virksomheten er beregnet for.

(.....)

§ 7. Generelle krav

Virksomheter som omfattes av forskriften, skal være helsemessig tilfredsstillende.

Virksomhetene skal planlegges, bygges, tilrettelegges og drives slik at forskriftens bestemmelser om trivsels-, helse-, hygiene- og sikkerhetsmessige forhold oppfylles på en alment akseptert måte.

8.0 Skolested for kommende 1. trinn og 8. trinn elever

1. desember åpner portalen på Alta kommune sin hjemmeside hvor foresatte skriver inn barn som skal begynne på skolen høsten etter. 15. januar stenger denne portalen.

I etterkant av innskriving vil rektorene ved skolene i opptaksområdet gjøre en helhetsvurdering av de innskrevne elevene før de fordeler elevene. Foresatte vil motta enkeltvedtak på tildelt skolested. Foresatte må informeres om klageretten. Når skolene har fordelt elevene tar skolene kontakt med sine elever og inviterer dem til en innskrivingsamtale.

Skolene Øvre Alta, Gakori, Bossekop, Komsa, Elvebakken, Kaiskuru og Saga avleverer 7. trinn elever til Alta og Sandfallet ungdomsskole. Når ungdomsskolene har fordelt elevene mellom seg, vil hjemmene motta enkeltvedtak om skolested. Det er viktig at foresatte blir informert om klageretten.

9.0 Flytting til opptaksområdet i løpet av skoleåret

Elever som kommer tilflyttende inn i opptaksområdet i løpet av skoleåret skal tilbys plass ved nærskolen, med mindre det kan dokumenteres at nærskolen ikke har kapasitet til å ta imot. Dersom nærskolen er definert som full vil elevene få tilbud om skoleplass på den nærmeste skolen med plass som ikke er nærskolen.

Det at en elev som flytter inn i opptaksområdet midt i skoleåret får skoleplass ved nærskolen, samtidig som en som bor utenfor opptaksområdet har fått avslag på sin skolebyttesøknad, vil ikke være usaklig forskjellsbehandling.

10.0 Flytting ut av eller internt i opptaksområdet i løpet av skoleåret

Når en elev flytter ut av eller internt i skolens opptaksområde, har ikke eleven lenger nærskoletilhørighet til den skolen eleven har gått på. Foresatte skal melde fra om flytting til skolen eleven går på. Dersom elevens nye adresse sokner til en annen skole, vil eleven få nytt enkeltvedtak om skolested fra den skolen elevens nye adresse sokner til.

Dersom foresatte ønsker at eleven skal fortsette på den tidligere nærskolen, må de søke om dette. Søknaden sendes til tidligere nærskole, og behandles på samme måte som andre søknader om skolebytte.

11.0 Søknad om skolebytte

Foresatte kan søke skoleplass for sitt barn ved en annen skole enn nærskolen, jamfør opplæringsloven § 8-1, tredje ledd. En slik søknad skal sendes til elevens nærskole.

Skoler må til enhver tid holde av skoleplasser til eventuelle tilflyttede elever med nærskolerett. Behovet for slike plasser er ulikt fra skole til skole. Dette betyr at elever som kommer tilflyttende kan få plass ved skolen selv om andre som har søkt om skoleplass ved den aktuelle skolen får avslag.

Dersom det, etter at et antall tilflyttingsplasser er avsatt, er ledig kapasitet på skolen kan søknad innvilges når særlige grunner foreligger. Er det flere søkere enn tilgjengelige plasser, foretas utvelgelsen etter følgende kriterier i prioritert rekkefølge:

- Sosiale og/eller medisinske forhold
- Ønske om miljøskifte

- Bostedets nærhet til skolen
- Trafikk- og sikkerhetsmessige forhold
- Søsken ved skolen
- Søker mener at ønsket skole er bedre tilpasset barnets behov enn nærskolen
- Eventuelt andre tungtveiende årsaker
- Praktiske årsaker; nærhet til foreldres arbeidssted, søskens barnehage med mer

12.0 Vilkår for behandling av skolebyttesøknader

Søknad om skolebytte sendes til den skolen eleven går på. Rektor tar kontakt med rektor på den skolen det søkes til. Slike søknader kan innvilges dersom særlige grunner foreligger, skolen har kapasitet til å ta imot eleven og elevsammensetningen forøvrig gjør det forsvarlig. Ved innvilgelse av skolebytte fatter rektor ved ny skole enkeltvedtak via Vigilo. Ved avslag om skolebytte fatter rektor ved nåværende skole enkeltvedtak med begrunnelse på avslaget.

Ved søknad om skolebytte der skolebytte ikke er nødvendig for at kommunen kan oppfylle retten til opplæring, vil kommunen sette krav om egenbetaling i vedtaket om skolebytte. Ved søknad om skolebytte der eleven ikke har lovfestet rett til skyss til nærskolen må foresatte bekoste og sørge for transport selv. Ved søknad om skolebytte der elevens skolevei vil overstige lovfestet skyssgrense, må de foresatte dekke de ekstra skysskostnadene som pålegges kommunen. Skyssgrense er mer enn 2 km for første klasse, og 4 km for de øvrige elevene.

Dersom søknad om skolebytte innvilges, gjelder vedtaket for resten av skolegangen ved skolen, dvs. ut 7. trinn på barneskoler og ut 10. trinn ved ungdomsskoler og kombinerte skoler. Ved overgang mellom barneskole og ungdomsskole må det søkes på nytt dersom eleven fortsatt ønsker skolegang på en annen skole enn den eleven naturlig sokner til. Dette gjelder ikke for kombinerte skoler.

Vedtaket om skolebytte er et enkeltvedtak. Ved avslag på søknad skal skolen opplyse de foresatte om klageadgang og klagefristen på 3 uker, jfr. forvaltningslovens §§28 og 29.

En eventuell klage skal sendes skolen. Dersom skolen etter å ha vurdert saken på nytt ikke finner grunn til å endre vedtaket, sendes klagen oppvekstadministrasjonen for vurdering. Opprettholder kommunen skolens vedtak, oversendes klagen til Statsforvalteren i Troms og Finnmark for endelig behandling.

13.0 Vedtak om skolebytte etter Opplæringsloven kap 9A-12

En elev kan i særlig tilfelle flyttes til en annen skole enn den skolen har rett til å gå på, dersom hensynet til de andre elevene tilsier det. Grunnen til at en elev kan flyttes, kan for eksempel være at eleven mobber en eller flere medelever. Før det blir gjort vedtak om å flytte en elev, skal en ha prøvd andre tiltak. Når det er nødvendig, kan eleven flyttes til en skole utenfor kommunene, men ikke slik at eleven må flytte ut av hjemmet eller at skoleskyssen blir uforsvarlig lang.

Et enkeltvedtak etter denne bestemmelsen vil bare gjelde for en elev, den eleven som blir flyttet. Dersom det er aktuelt å flytte flere elever som for eksempel mobber, må det fattes enkeltvedtak for hver av elevene. Klageinstansen blir Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

Det er ikke krav om at det i alle tilfelle skal foreligge sakkyndig vurdering. Departementet skriver i Ot.prp nr.44 (1999-2000): «Det er tilstrekkeleg at vedtaket er forsvarleg og er underkasta reglane i forvaltningslova om krav til enkeltvedtak. Departementet viser mellom anna til kravet om at saka skal vere tilstrekkeleg opplyst før vedtak blir gjort. Det må derfor vurderast i den enkelte saka om krava til forsvarleg saksbehandling krev sakkunnig vurdering».

14.0 Utsatt eller framskutt skoleplass

Grunnskoleopplæringen skal til vanlig ta til det kalenderåret barnet fyller seks år. Dersom det etter sakkyndigvurdering er tvil om barnet er kommet tilstrekkelig langt i utviklingen sin til å starte på skole, har barnet rett til å utsette skolestarten et år om foresatte krever det. Etter sakkyndig vurdering og med skriftlig samtykke fra foresatte kan kommunen vedta å utsette skolestarten et år.

Dersom foresatte søker om framskutt skolestart kan kommunen etter sakkyndig vurdering la et barn starte på skolen et år tidligere. Barnet må ha fylt fem år innen 1. april det året det er søkt om framskutt skolestart.

Både ved utsatt og framskutt skolestart er det pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) som utarbeider sakkyndig vurdering.

Foresatte som vurderer utsatt eller framskutt skolestart tar kontakt med barnehagen/helsestasjonen. Da vil de få informasjon om at de må sende inn en skriftlig og begrunnet søknad om utsatt eller framskutt skolestart til den skolen barnet skal begynne på. Barnehagen henviser barnet til PPT for å få en sakkyndig vurdering og søknaden saksbehandles av administrasjonen ved Oppvekst og kultur. Frist for å søke utsatt eller framskutt skolestart er 1. januar.